

AD 81/1/26
REV 1

LIMITE

CONF-MD 19

ANSLUTNINGSDOKUMENT

Ärende: EUROPEISKA UNIONENS GEMENSAMMA STÅNDPUNKT
– Kluster 3: Konkurrenskraft och inkluderande tillväxt

ANSLUTNINGSFÖRHANDLINGAR

Republiken Moldavien

EU:S GEMENSAMMA STÅNDPUNKT

(efter Moldaviens förhandlingsposition AD 31/26 CONF-MD 6)

Förhandlingskluster: 3

Konkurrenskraft och inkluderande tillväxt

Detta kluster omfattar kapitlen 10 – Digital omvandling och medier, 16 – Beskattning, 17 – Ekonomisk och monetär politik, 19 – Socialpolitik och sysselsättning, 20 – Företagspolitik och industripolitik, 25 – Vetenskap och forskning, 26 – Utbildning och kultur, 29 – Tullunionen

Denna Europeiska unionens ståndpunkt bygger på EU:s allmänna ståndpunkt inför anslutningskonferensen med Moldavien (AD 11/24 CONF-MD 2) och är avhängig av förhandlingsprinciperna i denna, framför allt följande:

- Synpunkter som framförs av antingen Moldavien eller EU om ett visst kapitel i förhandlingarna ska inte på något sätt föregripa ställningstagandena i fråga om andra kapitel.
- Överenskommelser eller delöverenskommelser som uppnås under förhandlingarna om enskilda kapitel får inte betraktas som slutgiltiga förrän en övergripande överenskommelse har nåtts för alla kapitel.

Dessutom tillkommer de krav som anges i punkterna 5, 12, 42, 49, 50, 51 och 52 i förhandlingsramen.

EU uppmanar Moldavien att fortsätta anpassningen till EU:s regelverk och sörja för dess faktiska genomförande och kontrollen av dess efterlevnad samt att rent allmänt redan före anslutningen utarbeta politiska riktlinjer och instrument som så nära som möjligt överensstämmer med EU:s.

EU noterar att Moldavien i sin ståndpunkt AD 31/26 CONF-MD 6 godtar EU:s regelverk inom kluster 3 i dess gällande form den 7 oktober 2026 och att landet förklarar sig redo att genomföra det senast vid anslutningen till Europeiska unionen, med undantag för de områden i kapitlen 10 och 16 för vilka Moldavien har begärt övergångsperioder i enlighet med vad som anges nedan.

Som ett generellt svar på Moldaviens begäran om övergångsperioder och undantag erinrar EU om sin allmänna förhandlingsposition att övergångsåtgärder ska utgöra undantagsfall, vara begränsade i tid och omfattning och åtföljas av en plan som innehåller klart angivna etapper för tillämpningen av EU:s regelverk. De får inte medföra ändringar av EU:s regler eller politik, störa tillämpningen av dessa eller medföra betydande snedvridning av konkurrensen på den inre marknaden.

1. Kapitel 10 – Digital omvandling och medier

EU välkomnar Moldaviens välstrukturerade **institutionella struktur** och höga nivå av **rättslig anpassning**. EU noterar Moldaviens framsteg på området digital omvandling, särskilt när det gäller digitaliseringen av offentliga tjänster. EU uppmanar Moldavien att säkerställa en robust övervakningsmekanism för att följa de framsteg som görs som en del av landets nationella strategi för digital omvandling, på grundval av indikatorerna i EU:s index för digital ekonomi och digitalt samhälle (Desi). EU noterar med tillfredsställelse Moldaviens nya lag om cybersäkerhet, som delvis är anpassad till NIS 2-direktivet¹.

EU noterar Moldaviens partiella anpassning till EU:s regelverk när det gäller **elektronisk kommunikation och informationsteknik**. EU välkomnar Moldaviens ansträngningar för anpassning till den europeiska kodexen för elektronisk kommunikation² genom sitt utkast till lag om elektronisk kommunikation, samtidigt som EU uppmanar Moldavien att göra ytterligare framsteg också med införlivandet av förordningen om en öppen internetanslutning³ och gigabitinfrastrukturförordningen⁴. EU välkomnar Moldaviens anpassning till EU:s regelverk, som möjliggjorde landets anslutning till roaming som hemma-området den 1 januari 2026. EU betonar att Moldavien bör säkerställa fullständig anpassning till EU:s regelverk om geoblockering⁵ och andra former av diskriminering som baseras på kundernas nationalitet, bosättningsort eller etableringsort på den inre marknaden. Dessutom uppmanar EU Moldavien att genomföra åtgärderna i verktygslådan för 5G-cybersäkerhet (genom samtliga nödvändiga föreskrifter) och anpassa sig till UHF-beslutet⁶.

EU noterar Moldaviens partiella anpassning till EU:s regelverk när det gäller **digitala tjänster**. EU uppmanar Moldavien att fortsätta sina ansträngningar för en fullständig anpassning till EU:s regelverk på detta område.

¹ Direktiv (EU) 2022/2555

² Direktiv (EU) 2018/1972

³ Förordning (EU) 2015/2120

⁴ Förordning (EU) 2024/1309

⁵ Förordning (EU) 2018/302

⁶ Beslut (EU) 2017/899

EU noterar Moldaviens partiella anpassning till EU:s regelverk på **dataområdet**. EU uppmanar Moldavien att öka sina ansträngningar för en anpassning till EU:s regelverk på området, särskilt dataförordningen och dataförvaltningsakten.

EU noterar Moldaviens partiella anpassning till EU:s regelverk för **digitalt förtroende och cybersäkerhet**. EU uppmanar Moldavien att göra framsteg mot en fullständig anpassning till EU:s förordning om europeisk digital identitet och att anpassa sig till EU:s verktygslåda för 5G-cybersäkerhet.

EU noterar Moldaviens partiella anpassning till EU:s regelverk på området för **audiovisuella medietjänster**. EU noterar att Moldaviens planer ligger i linje med EU:s politiska ramar. EU uppmanar Moldavien att fortsätta sina lagstiftningsreformer och institutionella reformer på områdena skydd av journalister, oberoende medietillsynsmyndigheter, insyn i ägandet och reglering av statlig annonsering. Dessutom uppmanar EU Moldavien att stärka den administrativa kapaciteten hos landets tillsynsorgan för ett effektivt genomförande och en effektiv tillsyn av efterlevnaden av den audiovisuella lagstiftningen. EU uppmanar Moldavien att fullt ut utnyttja programmet för ett digitalt Europa.

EU noterar att Moldavien inte är anpassat till EU:s regelverk för **halvledare**. EU uppmanar Moldavien att vidta nödvändiga åtgärder för anpassning.

EU noterar att Moldavien inte är anpassat till EU:s regelverk för **artificiell intelligens**. EU uppmanar Moldavien att vidta nödvändiga åtgärder för anpassning. EU välkomnar att Moldavien har infört en rättslig och strategisk ram för att **bekämpa korruption i samband med den digitala omvandlingen**. EU uppmanar Moldavien att stärka kapaciteten och förbättra efterlevnaden. Landet måste också anpassa sina utnämningsförfaranden för tillsynsinstitutioner till EU:s standarder.

EU noterar Moldaviens begäran om övergångsperioder för regelverket för detta kapitel. I synnerhet konstateras följande:

- a) Moldavien begär en övergångsperiod på sex år från och med dagen för anslutning eller senast den 31 december 2035 för ett fullständigt genomförande av cyberresiliensförordningen.

EU noterar den information som lämnats till stöd för begäran. EU föreslår att begäran ska tas upp på nytt i ett senare skede av anslutningsförhandlingarna. Under tiden står EU till förfogande för att stödja Moldavien i genomförandet av förordningen.

- b) EU noterar att Moldavien, efter anpassningen till det relevanta regelverket för genomförande av EU:s 5G-verktygslåda senast i december 2027, begär en övergångsperiod för utfasningen av högriskleverantörsutrustning i befintliga nätverk, på grundval av en studie som genomfördes under perioden 2025–2026.

EU föreslår att begäran ska tas upp på nytt när studiens resultat har lagts fram.

- c) EU noterar också att Moldavien kan begära ytterligare övergångsperioder för förordningen om artificiell intelligens, dataförordningen, dataförvaltningsakten och förordningen om halvledare.

EU föreslår att dessa önskemål ska tas upp på nytt i ett senare skede av anslutningsförhandlingarna. Under tiden uppmanar EU Moldavien att gå vidare med anpassningen av lagstiftningen.

2. Kapitel 16 – Beskattning

EU noterar att Moldaviens rättsliga ram är delvis anpassad till EU:s regelverk för mervärdesskatt (moms). EU uppmanar Moldavien att anpassa sin nationella mervärdesskattelagstiftning till EU:s regelverk, särskilt genom att se över undantagen från mervärdesskatteplikten, definitionen av beskattningsbara personer, reglerna om platsen för tillhandahållande av tjänster, tillämpningsområdet för undantag och transaktioner med nollskattesats, avdragen, de obligatoriska särskilda ordningarna och tillämpningen av reducerade mervärdesskattesatser, och genom att inrätta ett effektivt system för återbetalning av mervärdesskatt, samt genom att stärka systemet för mervärdesskatteförvaltning. Moldavien bör (senast i slutet av 2026) lägga fram en handlingsplan för anpassning till EU:s regelverk på grundval av en systemomfattande kostnads-nyttoanalys av skatteincitament som tjänar strategiska investeringsmål och sådana som undergräver skatteuppbörden och/eller snedvrider konkurrensen.

EU understryker att Moldavien bör anpassa sin lagstiftning till EU:s regelverk för bilbeskattning, kapitalanskaffning och punktskatter på energiprodukter, tobak och alkohol. Detta inbegriper antagandet och genomförandet av en tidsplan för gradvis anpassning till EU:s punktskattesatser på alkohol, tobak och energiprodukter.

EU noterar Moldaviens begäran om övergångsperioder för efterlevnaden av EU:s regelverk för mervärdesskatt och erinrar om att alla avsteg från EU:s mervärdesskattesystem när det gäller beskattningsbara leveranser och skattesatser skulle kunna påverka unionens egna medel för vilka beräkningsgrunden skulle behöva anpassas i enlighet med det relevanta regelverket.

Moldavien begär särskilt följande övergångsperioder från **regelverket för mervärdesskatt**:

- a) En övergångsperiod på **fyra år** från och med dagen för anslutning när det gäller tillämpningen av undantag från mervärdesskatteplikten, utan rätt till avdrag för försäljning och uthyrning av mark och bostadsfastigheter. Moldavien anser att denna begäran är nödvändig för att undvika snedvridningar av marknaden och förhindra en plötslig ökning av fastighetspriserna, vilket skulle kunna inverka negativt på bostädernas överkomlighet och marknadsstabiliteten. Moldavien hävdar att det föreslagna övergångsarrangemanget skulle ge den tid som krävs för att tillämpa begränsningsmekanismer för potentiella prisökningar och kompensera för effekterna på nivån för den reala köpkraften.

EU uppmanar Moldavien att undersöka möjligheten till reducerade skattesatser som ett alternativ till ett undantag. EU anser att de mål som ligger till grund för begäran kan uppnås genom åtgärder som ligger i linje med EU:s regelverk för mervärdesskatt. EU erinrar om att momsdirektivet redan föreskriver vissa undantag för byggnader och den mark de står på samt för obebyggd mark. Markens eller byggnadens klassificering avgör vilken mervärdesskattebehandling som ska tillämpas. EU noterar målet att skydda subventionerade bostäder och andra kategorier. EU anser dock att det inte behövs något undantag för att uppnå detta mål med tanke på artikel 98.2 a och punkt 10 i bilaga III till direktiv 2006/112/EG, där reducerade skattesatser för fastighetssektorn fastställs som ett led i socialpolitiken. EU anser därför att det inte behövs några ytterligare övergångsarrangemang eftersom momsdirektivet ger den flexibilitet som krävs.

- b) En övergångsperiod på **tio år** från och med dagen för anslutning när det gäller tillämpningen av mervärdesskatt på **allmännyttiga tjänster och elförsörjning till bostäder**. För att underlätta en smidig övergång och ge regeringen tillräckligt med tid för att genomföra riktat stöd till utsatta hushåll begärs en övergångsperiod för momsundantag fram till 2037. Moldavien anser att denna begäran är nödvändig för att befolkningens köpkraft gradvis ska kunna anpassas. För att ytterligare mildra de ekonomiska och sociala konsekvenserna av de stigande kostnaderna för allmännyttiga tjänster skulle Moldavien dessutom tillämpa ett stegvist införande av en reducerad mervärdesskattesats på 5 % för allmännyttiga tjänster under en treårsperiod, från 2037 till 2039. Enligt denna plan kommer en ny typ av allmännyttig tjänst att omfattas av den reducerade mervärdesskattesatsen varje år.

EU anser att de mål som ligger till grund för begäran kan uppnås genom åtgärder som ligger i linje med EU:s regelverk för mervärdesskatt. EU anser att en begäran om undantag från mervärdesskatteplikten fram till 2037 inte är nödvändig med tanke på artikel 98.2 a och punkterna 2, 18 och 22 i bilaga III till direktiv 2006/112/EG, där det föreskrivs reducerade skattesatser för allmännyttiga tjänster samt el- och vattenförsörjning. EU uppmanar därför Moldavien att undersöka möjligheten att tillämpa reducerade skattesatser som ett alternativ till ett undantag (vilket kan leda till snedvridning av konkurrensen) och genomföra en tidsplan för att utan dröjsmål uppnå en gradvis anpassning till EU:s miniminivåer. Dessutom erinrar EU om att kommissionen enligt energiskattedirektivet får tillåta varje medlemsstat att införa ytterligare skattebefrielser eller skattenedsättningar av särskilda politiska hänsyn. EU uppmanar Moldavien att se över sin föreslagna tidsplan för anpassning till regelverket med beaktande av dessa överväganden.

- b) En övergångsperiod på **fem år** från och med dagen för anslutning när det gäller tillämpningen av momsundantag på **insatsvaror och utrustning inom jordbruket**. Under denna period kommer Moldavien att behålla befintliga undantag i syfte att stödja jordbrukssektorn i anpassningen till skatte- och marknadsvillkoren på EU:s inre marknad. Moldavien förklarar att denna åtgärd är nödvändig för att säkerställa moderniseringen av jordbrukssektorn, minskningen av produktionskostnaderna för primärproducenter och stärkandet av konkurrenskraften i landsbygdsområden. Övergångsperioden kommer att möjliggöra en gradvis anpassning till momsdirektivet 2006/112/CE samtidigt som den socioekonomiska hållbarheten i Moldaviens jordbruksekonomi skyddas.

EU anser att de mål som ligger till grund för begäran kan uppnås genom åtgärder som ligger i linje med EU:s regelverk för mervärdesskatt. EU uppmanar Moldavien att ompröva sin begäran och överväga alternativa politiska åtgärder för att stödja jordbrukssektorn, särskilt genom schablonberäknade procentuella kompensationstal inom ramen för den gemensamma ordningen för schablonbeskattning av jordbrukare, som anpassas till momsdirektivet.

Mot bakgrund av de skäl som anges ovan uppmanar EU på det hela taget Moldavien att ompröva sina önskemål om övergångsperiod enligt leden a–c med avseende på regelverket för mervärdesskatt.

Moldavien begär särskilt följande övergångsperioder från **regelverket för punktskatt**:

- c) En övergångsperiod på **fem år** från och med dagen för anslutning när det gäller den gradvisa höjningen av punktskattesatsen för diesel för att uppnå EU:s minimiskattenivå för motorbränslen på 330 EUR per 1 000 liter, i enlighet med energiskattedirektiv 2003/96/EG.

EU noterar denna begäran. EU anser att Moldaviens föreslagna tidsplan för anpassning till regelverket bör ses över mot bakgrund av eventuella gränsöverskridande effekter av sådana lägre skattesatser innan EU kan ta ställning till denna begäran. EU uppmanar Moldavien att genomföra en tidsplan för att uppnå en gradvis anpassning till EU:s miniminivåer i god tid och föreslår att begäran ska tas upp på nytt när en sådan tidsplan har reviderats.

Moldavien begär också följande övergångsperioder när det gäller **regelverket för direkt beskattning**, närmare bestämt rådets direktiv (EU) 2022/2523, i fråga om de särskilda skattesystemen i landets ekonomiska frizoner och it-parker:

- a) En övergångsperiod på **fem år** från och med dagen för anslutning när det gäller utfasningen av skattesystemen i de ekonomiska frizonerna. Denna övergångsperiod skulle påverka totalt 52 ekonomiska aktörer och göra det möjligt för dem att slutföra sin befintliga verksamhet som planerat och såsom rättsligt överenskommit med regeringen.

- b) En övergångsperiod på **sex år** från och med dagen för anslutning när det gäller utfasningen av skattesystemet för it-parker. Moldavien förklarar att detta skattesystem var avsett som en engångsmetod med tillämpning under en begränsad tidsperiod, från 2016 till slutet av 2035. Landet anser att övergångsperioden är nödvändig för att uppnå de tio avsedda ekonomiska resultat som eftersträvas genom genomförandet av detta system med skattemässig förmånsbehandling.

EU noterar denna begäran. EU uppmanar Moldavien att lämna mer information om de tillämpliga skattesystemen i de ekonomiska frizonerna och it-parkerna för att möjliggöra ett framtida samråd med uppförandekodsgruppen (företagsbeskattning) för bedömning av de relevanta skattesystemen och klargörande av att bestämmelserna inte utgör skadliga system med skattemässig förmånsbehandling eller skattemässiga inslag med allmän tillämpning inom uppförandekodens tillämpningsområde. Dessutom begär EU ytterligare information om antalet yttersta moderenhet i den mening som avses i artikel 3 i rådets direktiv (EU) 2022/2523 för att fastställa om Moldavien eventuellt kan välja en fördröjd tillämpning av regeln om inkomstinkludering och regeln om kompensation för bortfall i skattebetalning. EU betonar att Moldavien i egenskap av kandidatland är skyldigt att säkerställa att arrangemangen för de ekonomiska frizonerna och it-parkerna överensstämmer med EU:s regelverk.

EU erinrar om att lagstiftningen på området direkt beskattning ännu inte har anpassats fullt ut till EU:s regelverk, inbegripet direktivet om fusioner och förvärv⁷, moder- och dotterbolagsdirektivet⁸, direktivet om räntor och royalties⁹, direktivet mot skatteflykt¹⁰, direktivet om den andra pelaren¹¹ och direktivet om skattetvistlösningsmekanismer¹². EU betonar att alla skattskyldiga som utövar sin rätt till fri rörlighet enligt fördraget om Europeiska unionens funktionssätt måste behandlas lika och att all nationell skattelagstiftning som diskriminerar utomlands bosatta skattebetalare i förhållande till i landet bosatta skattebetalare måste avskaffas vid anslutningen.

⁷ Rådets direktiv 2009/133/EG

⁸ Rådets direktiv 2011/96/EU

⁹ Rådets direktiv 2003/49/EG

¹⁰ Rådets direktiv 2016/1164/EU

¹¹ Rådets direktiv 2022/2523/EU

¹² Rådets direktiv 2017/1852/EU

EU noterar att Moldaviens skattesystem har en låg grad av anpassning när det gäller administrativt samarbete och beskattning och är måttligt förberett när det gäller digitalisering. EU understryker att Moldavien måste säkerställa tillräcklig administrativ kapacitet och integritet inom skatteförvaltningen. EU erinrar om att Moldavien måste öka sina ansträngningar för att få till stånd sammankoppling och interoperabilitet med EU:s system.

EU välkomnar att Moldavien har infört strukturer och tagit fram verktyg för att förebygga korruption i skattesystemet. EU framhåller betydelsen av att fortsätta att förebygga och lagföra korruptionsfall som rör beskattning. EU uppmanar vidare Moldavien att stärka övervakningssystemen för korruptionsfall som rör beskattning och att stärka de brottsbekämpande institutionernas kapacitet att utreda och lagföra dessa fall.

Kapitel 17 – Ekonomisk och monetär politik

EU välkomnar att Moldavien i fråga om monetär politik i hög grad har anpassat sig till EU:s regelverk när det gäller förbud mot positiv särbehandling av den offentliga sektorn hos finansinstitut. EU noterar Moldaviens partiella anpassning av den nationella lagstiftningen till EU:s regelverk avseende centralbankens oberoende och förbudet mot monetär finansiering av den offentliga sektorn. EU uppmanar Moldavien att vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa full överensstämmelse med centralbankens funktionella, institutionella, personliga och finansiella oberoende. EU understryker att Moldavien måste öka sina ansträngningar för att säkerställa att målen för Moldaviens centralbank anpassas till EU:s regelverk och garantera fullständigt personligt oberoende för centralbankschefen och centralbankens beslutande organ, och att Moldavien också måste vidta åtgärder för att utesluta statlig eller parlamentarisk påverkan på centralbankens organ och medlemmar. EU erinrar om att Moldavien måste säkerställa att centralbanken fullt ut följer förbudet mot monetär finansiering och förbudet mot privilegierat tillträde.

I enlighet med förhandlingsramen kommer Moldavien inte omedelbart efter anslutningen att bli en del av euroområdet och Eurosystemet.

EU välkomnar att Moldavien, när det gäller den ekonomiska politiken, har gjort framsteg med att stärka sin finanspolitiska styrning. EU noterar Moldaviens partiella anpassning av den nationella lagstiftningen till EU:s regelverk för **makroekonomiska** prognoser, redovisning och statistik, numeriska finanspolitiska regler, medelfristiga budgetramar, oberoende finanspolitiska institutioner, och insyn i de offentliga finanserna och förfarandet vid makroekonomiska obalanser. EU betonar att det krävs ytterligare insatser för att förbättra Moldaviens offentliga redovisningssystem och statistik över de offentliga finanserna, inrätta en oberoende finanspolitisk institution, stärka processen för landets makroekonomiska prognoser och budgetprognoser genom en integrerad prognosram och stärka dess finanspolitiska ramverk på medellång sikt. EU framhåller att det kommer att krävas ytterligare insatser för att säkerställa aktualiteten av och kvaliteten på alla relevanta uppgifter inom ramen för förfarandet vid makroekonomiska obalanser. EU understryker att Moldavien måste anpassa sin budgetlagstiftning och budgetpraxis till kraven i EU:s regelverk om nationella budgetramverk.

EU välkomnar att Moldavien har infört en rättslig och institutionell ram för att **bekämpa korruption** inom den ekonomiska och monetära politiken. EU uppmanar Moldavien att göra framsteg i genomförandet av ramen och när det gäller integritet och förebyggande av korruption bland offentliga tjänstemän.

Kapitel 19 – Socialpolitik och sysselsättning

EU noterar Moldaviens partiella anpassning till **den europeiska pelaren för sociala rättigheter**. EU noterar att Moldavien har åtagit sig att följa EU:s politik och vägledande principer för socialpolitik och sysselsättningspolitik. EU uppmanar Moldavien att arbeta för ytterligare anpassning till den europeiska pelaren för sociala rättigheter, bland annat genom att anta nya strategier, genom datainsamlingsverktyg och genom att säkerställa att alla tillgängliga instrument används för att främja genomförandet och uppnåendet av pelarens mål.

EU noterar Moldaviens partiella anpassning till EU:s regelverk om **arbetsrätt**¹³ och uppmanar Moldavien till ytterligare anpassning till det. Ytterligare anpassning krävs på områdena information till, samråd med och deltagande av arbetstagare, arbetsvillkor, arbetstid och arbetsrätt inom transportsektorn, samtidigt som anpassningen till EU:s regelverk för överlåtelse av företag måste slutföras. Moldavien kommer att behöva anpassa sig till EU:s regelverk för utstationering av arbetstagare. EU understryker att Moldavien måste stärka den administrativa kapaciteten för kontroll av efterlevnad och inspektion och anpassa sig till internationella arbetsnormer.

EU noterar att Moldavien avser att genomföra en konsekvensbedömning för att fastställa startdatumet för genomförandet av direktiv 2008/94/EG om skydd för arbetstagare vid arbetsgivarens insolvens.

EU noterar Moldaviens partiella anpassning till EU:s regelverk om **hälsa och säkerhet på arbetsplatsen**. EU noterar också att det krävs ytterligare anpassning till EU:s regelverk om hälsa och säkerhet på arbetsplatsen, bland annat till ramdirektivet, direktivet om personlig skyddsutrustning, direktivet om tillfälliga eller mobila byggarbetsplatser, direktivet om utvinningsindustri ovan och under jord, direktivet om utvinningsindustri som utnyttjar borrhning samt direktiv som omfattar särskilda risker, inbegripet kemiska, biologiska och fysiska agenser, såsom direktivet om exponering för vibrationer, direktivet om stick- och skärskador inom hälso- och sjukvården, direktivet om artificiell optisk strålning, direktivet om kemiska agenser, direktivet om asbest i arbetet och direktivet om carcinogener och mutagena eller reproduktionstoxiska ämnen. Anpassningen till direktivet om manuell hantering av laster, direktivet om minimikrav för säkerhet och hälsa på arbetsplatsen, direktivet om explosiv atmosfär, direktivet om exponering för buller, direktivet om elektromagnetiska fält, direktivet om en fjärde förteckning över indikativa yrkeshygieniska gränsvärden och direktivet om en femte förteckning över indikativa yrkeshygieniska gränsvärden måste slutföras. EU erinrar också om att Moldavien måste anpassa sig till direktiven om arbete ombord på fiskefartyg och om medicinsk behandling ombord på fartyg. Moldavien måste säkerställa att även de uppdateringar som gjorts av EU:s arbetsmiljödirektiv införlivas i den nationella lagstiftningen. EU noterar att Moldavien har nått en partiell nivå av förberedelse när det gäller de institutionella aspekterna av hälsa och säkerhet på arbetsplatsen. Landet måste stärka den institutionella kapaciteten för kontroll av efterlevnad och inspektion och anpassa sig till internationella arbetsnormer.

¹³ För bedömningen av EU:s regelverk om arbetsvillkor, arbetstid och utstationering av arbetstagare inom vägtransportsektorn, se EU:s ståndpunkt om kluster 4, kapitel 14 (Transport).

EU noterar att Moldavien har en grundläggande institutionell och rättslig ram för **social dialog**. EU understryker att Moldavien måste stärka sin institutionella ram i linje med EU:s standarder och praxis för social dialog, stärka både två- och trepartsdialogen mellan arbetsmarknadens parter och säkerställa kapacitetsuppbyggnad för arbetsmarknadens parter.

EU noterar Moldaviens partiella anpassning i fråga om **sysselsättningspolitik** till EU:s regelverk när det gäller den allmänna ramen för sysselsättningspolitik, social ekonomi och rättvis omställning samt sysselsättningsstöd och ungdomssysselsättning. EU erinrar om behovet av att ytterligare stärka de aktiva arbetsmarknadsåtgärderna och systemen för sysselsättningsstöd, särskilt för ungdomar, långtidsarbetslösa och utsatta grupper, inbegripet arbetstagare med funktionsnedsättning. Moldavien bör också stärka sin institutionella kapacitet att genomföra dessa åtgärder. Dessutom bör den nationella arbetsförmedlingen stärkas och ges möjlighet att reagera på strukturella förändringar i efterfrågan på arbetskraft.

EU erinrar om att Moldavien i fråga om rättvis omställning måste säkerställa ett myndighetsövergripande tillvägagångssätt och ett samhälleligt helhetsgrepp vid genomförandet av EU:s mål för 2030, och framför allt begränsningen av och anpassningen till klimatförändringarna fram till 2050, samt åtagandena om utsläppsminskningar, med särskilt fokus på fördelningseffekterna av omställningen till klimatneutralitet på de mest utsatta befolkningsgrupperna.

EU noterar Moldaviens partiella anpassning till EU:s regelverk när det gäller institutionella aspekter av **socialt skydd och social inkludering**. EU noterar också Moldaviens partiella anpassning till EU:s politik för långvarig vård och omsorg samt skydd av barn och barnomsorg. EU uppmanar Moldavien att stärka systemet för socialt skydd och förbättra tillgången till det, särskilt genom att förbättra de sociala förmånernas tillräcklighet, täckning och inriktning, med fokus på barn, låginkomsthushåll och personer med funktionsnedsättning, och genom att genomföra övergripande strategier för fattigdomsminskning och social delaktighet. EU uppmanar också Moldavien att göra framsteg när det gäller avinstitutionalisering och ytterligare främja självständigt boende för personer med funktionsnedsättning, inbegripet äldre personer med funktionsnedsättning och barn med funktionsnedsättning, i linje med EU:s principer om samhällsbaserade tjänster och barnets rättigheter, och att vidareutveckla sina barnomsorgstjänster. EU uppmanar Moldavien att säkerställa rättvis och ekonomiskt överkomlig tillgång till långvarig vård och omsorg av hög kvalitet för alla behövande, tillsammans med stöd till anhörigvårdare.

EU noterar Moldaviens partiella anpassning till EU:s regelverk när det gäller **icke-diskriminering** och likabehandling av kvinnor och män i sysselsättnings- och socialpolitiken. EU uppmanar Moldavien att ytterligare anpassa sin lagstiftning till EU:s regelverk och vidta åtgärder för att komma till rätta med dessa frågor, bland annat löneskillnaderna mellan kvinnor och män och underrepresentationen av kvinnor i mansdominerade sektorer. EU uppmanar Moldavien att säkerställa genomförandet av de relevanta åtgärderna samt säkerställa faktisk jämställdhet mellan kvinnor och män i sysselsättnings- och socialpolitiken.

EU noterar den partiella anpassningen av Moldaviens institutionella och rättsliga ram till EU:s regelverk för **Europeiska socialfonden**. EU uppmanar Moldavien att öka kapaciteten inom statliga organ för att säkerställa att de är redo att förvalta Europeiska socialfonden.

EU noterar att Moldavien har infört åtgärder och program för att **bekämpa korruption på det sociala området och sysselsättningsområdet** och betonar att genomförandet av och effektiviteten hos sådana åtgärder bör säkerställas, liksom ökat samarbete mellan brottsbekämpande organ. Det krävs ytterligare anpassning till EU:s regelverk när det gäller skydd för visselblåsare, tillsammans med åtgärder för att öka integriteten och ansvarsskyldigheten vid yrkesinspektioner. Kommissionen uppmanar de moldaviska myndigheterna att prioritera genomförandet av skyddsåtgärder mot korruption och genomförandet av tillsynsmekanismer, särskilt genom att stärka den administrativa kapaciteten inom alla relevanta institutioner.

Kapitel 20 – Företagspolitik och industripolitik

EU noterar Moldaviens partiella anpassning till de **övergripande aspekterna av EU:s industripolitik**, framför allt när det gäller digitalisering, den gröna omställningen och resiliens. EU uppmanar Moldavien att fortsätta anpassningen till dessa övergripande aspekter, särskilt när det gäller utfasningen av fossila bränslen och ekonomisk säkerhet. EU uppmanar landet att fortsätta sina ansträngningar för att främja socialt entreprenörskap och företagens sociala ansvar.

EU framhåller Moldaviens omfattande strategiska industristrategi, som är inriktad på investeringar och regional sektorsspecifik utveckling. EU uppmanar Moldavien att stärka internationaliseringen av små och medelstora företag och kluster genom att öka deras deltagande i EU-program. EU noterar på området **företagspolitik och företagsinstrument** Moldaviens partiella anpassning till EU:s politik och instrument för små och medelstora företag. Landet har visat att det finns en enhetlig politisk ram och strategi för små och medelstora företag. EU understryker att Moldavien måste se över sin definition av små och medelstora företag. EU uppmanar Moldavien att undersöka möjligheterna inom programmet för den inre marknaden, inbegripet initiativ för klustersamarbete, Enterprise Europe Network och Erasmus för unga företagare. EU uppmanar vidare Moldavien att säkerställa fullständig anpassning till EU:s regelverk för sena betalningar, eftersom förslaget till EU:s förordning bygger på direktivet om sena betalningar.

EU noterar Moldaviens partiella anpassning till EU:s regelverk för specifika industriinitiativ. EU uppmanar Moldavien att ytterligare förbättra hållbarheten, särskilt inom turism, textilier och byggindustri, och dataförvaltningen och datainsamlingen inom turism. EU uppmanar också Moldavien att öka sina ansträngningar särskilt inom sektorer där ytterligare anpassning till EU:s regelverk krävs, däribland byggindustri, gruvdrift, kritiska råvaror, försvar och stålindustri.

EU noterar med tillfredsställelse att Moldavien har institutioner och strategier för att bekämpa korruption på området industri och företag. EU uppmanar Moldavien att fortsätta sina ansträngningar för att bekämpa korruption, särskilt genom att integrera affärsintegritet i nationella strategier och regionala plattformar.

Kapitel 25 – Vetenskap och forskning

EU noterar med tillfredsställelse att Moldavien i fråga om **forsknings- och innovationspolitik** är fullt delaktigt i Horisont Europa – flaggskeppsramprogrammet för forskning och innovation, och är på god väg mot att ytterligare öka sitt deltagande i ramprogrammet. EU uppmanar dock Moldavien att öka den privata sektorns deltagande i programmet, särskilt deltagandet av små och medelstora företag.

EU noterar med tillfredsställelse att Moldavien gör goda framsteg mot landets integrering i det europeiska forskningsområdet och bör fortsätta sitt aktiva deltagande i relevanta forum och åtgärder för det europeiska forskningsområdet. EU uppmanar Moldavien att fortsätta att stärka sin kapacitet att ytterligare integreras i det europeiska forskningsområdet, bland annat genom förekomsten av en övergripande nationell institutionell ram med en tydlig ansvarsfördelning och tillräckligt med personal. EU uppmanar vidare Moldavien att gradvis öka investeringarna i forskning och innovation, inbegripet ökad offentlig finansiering.

EU uppmanar Moldavien att fortsätta arbetet med att genomföra strategin för smart specialisering och den nationella utvecklingsstrategin för att stärka sitt forsknings- och innovationsekosystem.

EU erinrar om att Moldavien bör förbättra resultaten i den europeiska resultattavlan för innovation.

EU noterar med tillfredsställelse att Moldavien har en rättslig och institutionell ram för att **bekämpa korruption inom forskning och vetenskap**. EU betonar att Moldavien måste stärka ramen och dess effektivitet genom systematisk insamling och analys av korruptionsrelaterad statistik, ökade möjligheter till upptäckt och sanktionsmekanismer, och att fortsätta med regelbunden övervakning för att säkerställa ett effektivt genomförande på området forskning och vetenskap.

Kapitel 26 – Utbildning och kultur

EU noterar Moldaviens partiella anpassning till EU:s regelverk för utbildning. EU välkomnar Moldaviens intresse för att associeras till Erasmus+. EU understryker att Moldavien måste bibehålla en tillräcklig budget för utbildning i linje med landets ambitioner och mål. EU uppmanar Moldavien att göra ytterligare ansträngningar när det gäller datainsamling, användning av informationssystemet för utbildningsförvaltning i utformningen av politiken, säkerställande av fullständig interoperabilitet mellan olika delsektorer på utbildningsområdet samt regelbunden rapportering. EU understryker att Moldavien måste göra ytterligare ansträngningar för att säkerställa dels tillgång till och hållbarhet inom förskoleverksamhet och barnomsorg, dels fortsatt inkluderande och ekonomiskt överkomlig tillgång till utbildning och omsorg av god kvalitet för alla barn, även på landsbygden och i eftersatta områden. EU uppmanar Moldavien att göra ytterligare ansträngningar för att genomföra kompetensbaserad utbildning, stödja lärare och utbildare med lämpliga verktyg och lämplig utbildning för att effektivt tillhandahålla lärande av hög kvalitet samt för att stärka digitala färdigheter.

EU uppmanar vidare Moldavien att på området högre utbildning fullt ut genomföra de viktigaste Bolognaåtagandena och att anpassa sig till Tirana- och Romkommunikéerna, särskilt när det gäller den sociala dimensionen och akademiska värden. EU erinrar om att Moldavien måste göra tillräckliga framsteg när det gäller att uppnå de mål som fastställts inom ramen för det europeiska området för högre utbildning och att införa övervakningssystem för att på ett tillförlitligt sätt följa upp dessa mål.

EU noterar Moldaviens partiella anpassning till EU:s regelverk för **yrkesutbildning** samt färdigheter för anställbarhet och livslångt lärande. EU understryker att Moldavien måste säkerställa tillräckliga resurser för att optimera yrkesutbildningssystemet i linje med arbetsmarknadens behov, öka deltagandet av flickor och utsatta grupper, inbegripet kapacitetsuppbyggnad och ökning av antalet lärare och kvaliteten på lärarna inom yrkesutbildningen. EU uppmanar Moldavien att stärka samordningen av och utöka möjligheterna till livslångt lärande. EU uppmanar också Moldavien att främja användningen av mikromeriter och att överväga att införa individuella utbildningskonton. EU noterar med tillfredsställelse att Moldavien är medlem i den europeiska alliansen för lärlingsutbildning och uppmanar Moldavien att genom detta deltagande genomföra rådets rekommendation från 2018 om en europeisk ram för ändamålsenliga lärlingsutbildningar av god kvalitet.

EU välkomnar Moldaviens goda framsteg när det gäller **ungdomsfrågor** och noterar samtidigt landets partiella anpassning till motsvarande EU-regelverk. EU uppmanar Moldavien att som centrala mål fortsätta att prioritera ungdomsarbete och ungdomars deltagande och fortsätta att hålla fast vid den europeiska agendan för ungdomsarbete. EU uppmanar också Moldavien att säkerställa ett effektivt genomförande av strategiska mål på nationell och lokal nivå.

EU noterar Moldaviens partiella anpassning till EU:s regelverk för **idrott** och betonar att Moldavien måste fortsätta att anpassa lagstiftningen till EU:s regelverk för idrott och stärka integritetsåtgärderna inom idrotten, bland annat när det gäller antidopning, god förvaltning och förebyggande av uppgjorda matcher.

EU noterar Moldaviens partiella anpassning till EU:s regelverk för **kultur**. EU uppmanar Moldavien att genomföra den nationella strategin på området kultur och kulturarv för 2025–2035. EU uppmanar Moldavien att anta tydliga, transparenta och effektiva åtgärder för att skydda kulturarvet och bekämpa olaglig handel och att säkerställa att de verkställs. EU uppmanar Moldavien att fortsätta att ge kulturella och kreativa organisationer och yrkesverksamma möjlighet att samarbeta med sina motsvarigheter i EU-länderna, särskilt genom att delta i EU:s program för att stödja den kulturella och den kreativa sektorn. EU noterar med tillfredsställelse att Moldavien har undertecknat ett avtal om landets anslutning till Kreativa Europa, unionens flaggskeppsprogram för att stödja den kulturella och den kreativa sektorn, från och med den 1 januari 2026, så att moldaviska organisationer från den kulturella och den kreativa sektorn kan dra nytta av de ansökningsomgångar som offentliggörs inom ramen för programmet.

EU välkomnar Moldaviens framsteg i **kampen mot korruption inom utbildning, ungdomsfrågor, idrott och kultur** i fråga om kontroll av efterlevnad, uppbyggnad av institutionell kapacitet och ansvarsskyldighet inom alla sektorer.

Kapitel 29 – Tullunion

EU välkomnar Moldaviens framsteg i anpassningen till EU:s regelverk för **tullagstiftning**. EU noterar med tillfredsställelse den höga graden av anpassning av Moldaviens tullkodex till unionens tullkodex.

EU understryker att Moldavien ytterligare måste anpassa sin **rättsliga ram** till EU:s regelverk på detta område. Moldavien bör framför allt fortsätta att anpassa sin nationella lagstiftning till unionens tullkodex och motsvarande sekundärrätt samt unionens övriga tullagstiftning, exempelvis om tullbefrielse, tullens säkerställande av skyddet för immateriella rättigheter, kulturföremål, kontanter, narkotikaprekursorer och varor med dubbla användningsområden. Moldavien bör fasa ut de övergångsbestämmelser som föreskrivs i Moldaviens tullkodex, inbegripet de bestämmelser om bearbetning av icke-inhemska varor i frizoner som är tillämpliga på företag som etablerades i dessa zoner före den 1 januari 2024.

När det gäller den eventuella framtida begäran om en övergångsperiod kopplad till tullordningen för bearbetning av icke-unionsvaror i frizoner för invånare som etablerade sig i de zonerna före den 1 januari 2024, anser EU att ett sådant undantag för ett begränsat antal företag är onödigt med tanke på artikel 247 i unionens tullkodex, där förfaranden fastställs för hantering av icke-unionsvaror i frizoner för att säkerställa en effektiv tullövervakning. EU uppmanar därför Moldavien att så snart som möjligt och utan undantag för specifika företag anpassa förfarandena för bearbetning av icke-inhemska varor i frizoner till bestämmelserna i unionens tullkodex.

EU noterar med tillfredsställelse Moldaviens tillräckliga **administrativa och operativa kapacitet** att utföra sina nuvarande tulluppgifter. Med tanke på det allt större ansvar och de framtida skyldigheter som följer av tillämpningen av EU:s regelverk uppmanar EU Moldavien att stärka sin administrativa och operativa kapacitet, inbegripet sin ram för korruptionsbekämpning, på tullområdet. EU välkomnar den omorganisation av tullförvaltningen som syftar till att optimera den interna organisationen genom centralisering av vissa funktioner, såsom riskanalys, kontroll efter klarering och revision, och genom förbättrad fördelning av uppgifter och skyldigheter. EU understryker att Moldavien måste fortsätta att automatisera tullprocesserna samt utveckla och uppgradera sina it-system på tullområdet, i linje med EU:s krav, för att möjliggöra interoperabilitet med EU:s digitala tullmiljö. EU erinrar om att Moldavien måste anslå tillräckliga ekonomiska resurser och personalresurser till all pågående och planerad it-utveckling, inbegripet den fortsatta utvecklingen av EU:s digitala tullmiljö.

EU noterar med tillfredsställelse att Moldavien har infört strukturer och åtgärder för att **bekämpa korruption på tullområdet**, men betonar att dessa åtgärder måste stärkas inför anslutningen. EU understryker att Moldavien måste ha tillräcklig administrativ och operativ kapacitet samt säkerställa såväl integritet inom tullförvaltningen som den infrastruktur som krävs vid landets centrala och lokala tullkontor för att genomföra och kontrollera efterlevnaden av sin tullagstiftning och effektivt kontrollera och övervaka gränsöverskridande förflyttningar.

EU understryker vikten av att stärka samarbetet med Europeiska byrån för bedrägeribekämpning (Olaf) och med EU:s medlemsstater för att upptäcka, utreda och bekämpa misstänkta gränsöverskridande tullbedrägerier och annan olaglig verksamhet.

* * *

Med tanke på hur Moldaviens förberedelser framskrider, och under förutsättning att Moldavien uppnår de interimistiska riktmärkena för kluster 1, noterar EU, under förutsättning att Moldavien fortsätter att göra framsteg i anpassningen till och genomförandet av de delar av EU:s regelverk som omfattas av följande kapitel, och utan att det påverkar eventuella ytterligare villkor som fastställs i de ytterligare riktmärken som fastställts för kluster 3, att dessa kan avslutas preliminärt först när EU har enats om att följande riktmärken är uppfyllda:

Kapitel 10 – Digital omvandling och medier

- Moldavien har nått en hög grad av anpassning till EU:s regelverk för elektronisk kommunikation, inbegripet bestämmelserna om den nationella tillsynsmyndighetens oberoende, om digitala tjänster och marknader, digitalt förtroende och cybersäkerhet, data, halvledare, artificiell intelligens och audiovisuella medietjänster.
- Moldavien har visat att landet har tillräcklig administrativ kapacitet för att kontrollera efterlevnaden av nationell lagstiftning anpassad till EU:s regelverk på områdena elektronisk kommunikation, digitala tjänster och marknader, digitalt förtroende och cybersäkerhet, data, halvledare, artificiell intelligens och audiovisuella medietjänster. Vid tidpunkten för anslutningen säkerställer Moldavien full överensstämmelse med kraven i EU:s regelverk på medieområdet för att säkerställa mediernas frihet och mångfald. Moldavien säkerställer också att berörda nationella tillsynsmyndigheter kommer att vara fullständigt oberoende senast vid tidpunkten för anslutningen.

Kapitel 16 – Beskattning

- Moldavien har nått en hög grad av anpassning till EU:s regelverk på de områden som kräver ytterligare anpassning, särskilt när det gäller direkt och indirekt beskattning, inbegripet mervärdesskatt, punktskatter, bilbeskattning samt administrativt samarbete på skatteområdet. Detta inbegriper antagande och genomförande av en tidsplan för en gradvis anpassning till EU:s regler på områdena mervärdesskatt och punktskatter på energiprodukter, alkohol och alkoholdrycker samt tobaksvaror, för att säkerställa anpassning när det gäller tillämpningsområdet, undantagen och minimiskattesatserna. Det inbegriper även antagande och genomförande av regler om informationsutbyte, motverkande av missbruk och företagsbeskattning.
- Moldavien har visat att landet har tillräcklig administrativ kapacitet med höga standarder för integritet inom skatteförvaltningen samt den infrastruktur som krävs på både central och lokal nivå för att genomföra och kontrollera efterlevnaden av skattelagstiftningen och för att säkerställa effektiv skatteuppbörd och kontinuerliga insatser för att bekämpa korruption inom skatteförvaltningen. Moldavien har visat att det centrala kontaktkontoret och det centrala kontaktkontoret för punktskatter har lämpliga strukturer och arrangemang för att säkerställa att de kommer att vara tillräckligt bemannade och operativa vid anslutningen.
- Moldavien har gjort tillräckliga framsteg när det gäller att utveckla sin skatteförvaltnings it-stödsystem, inbegripet de system som rör sammanlänkning och interoperabilitet med relevanta EU-system – även systemen för förvaltning av mervärdesskatt och punktskatter – och när det gäller att inrätta de it-system som krävs för administrativt skattesamarbete och informationsutbyte på skatteområdet.

Kapitel 17 – Ekonomisk och monetär politik

- Moldavien har anpassat sin rättsliga ram till EU:s regelverk för att säkerställa centralbankens fullständiga oberoende, förbudet mot monetär finansiering av den offentliga sektorn och förbudet mot positiv särbehandling, och för att möjliggöra en integrering av sin centralbank i Europeiska centralbankssystemet.
- Moldavien har anpassat sin rättsliga ram så att den är förenlig med EU:s krav på nationella budgetramverk.

Kapitel 19 – Socialpolitik och sysselsättning

- Moldavien har anpassat sin lagstiftning i fråga om arbetsrätt och hälsa och säkerhet på arbetsplatsen till EU:s regelverk och har visat att tillräckliga administrativa strukturer och kapacitet för kontroll av efterlevnad kommer att ha införts vid tidpunkten för anslutningen för att korrekt genomföra EU:s regelverk för arbetsrätt och för hälsa och säkerhet på arbetsplatsen, särskilt genom en förstärkning av systemet för arbetsplatsinspektion.
- Moldavien har anpassat sig till EU:s regelverk för socialt skydd och social inkludering, för icke-diskriminering och för likabehandling av kvinnor och män i sysselsättnings- och socialpolitiken, och visar att det kommer att finnas tillräckliga administrativa strukturer, administrativ kapacitet och kapacitet att kontrollera efterlevnaden vid tidpunkten för anslutningen.
- Moldavien har visat att landet har tillräcklig kapacitet för att säkerställa ett effektivt genomförande och en effektiv kontroll av efterlevnaden av lagstiftning och politiska ramar inom sysselsättnings- och socialpolitiken, inbegripet planeringsmässig och operativ kapacitet, för att främja en effektiv social dialog och för att säkerställa den framtida förvaltningen av Europeiska socialfonden.

Kapitel 20 – Företagspolitik och industripolitik

- Moldavien har infört och börjat genomföra en övergripande industristrategi i överensstämmelse med motsvarande EU-politik.
- Moldavien har visat att landet har tillräcklig administrativ kapacitet och samordning mellan de berörda ministerierna och myndigheterna.

Kapitel 25 – Vetenskap och forskning

- Moldavien har visat att landet har den genomförandekapacitet som krävs för att säkerställa ökade investeringar i forskning och vetenskap, särskilt offentlig finansiering.
- Moldavien har visat att landet har infört strukturer för att stärka forsknings- och innovationsekosystemen, inbegripet genomförandet av strategin Smart Moldova 2024–2027, och åtgärder för att stärka samarbetet mellan den privata och den offentliga sektorn inom forskning och innovation.
- Moldavien genomför det nationella programmet för forskning och innovation 2024–2027, särskilt för att stödja ytterligare integrering i det europeiska forskningsområdet.

Kapitel 26 – Utbildning och kultur

- Moldavien har visat att landet har infört den nödvändiga institutionella och politiska ramen, motsvarande budgetplanering och åtgärder mot korruption i syfte att uppfylla EU:s politiska mål inom utbildning, inbegripet yrkesutbildning, ungdomsfrågor, idrott och kultur. Däri ingår åtgärder för att överbrygga klyftan i förhållande till de mål som fastställts inom ramen för det europeiska utbildningsområdet och gradvis bygga upp ett tillförlitligt och interoperabelt övervakningssystem som följer resultaten inom alla delsektorer på utbildningsområdet.

Kapitel 29 – Tullunion

- Moldavien har nått en hög grad av anpassning på de områden som kräver ytterligare anpassning, särskilt unionens tullkodex och motsvarande sekundärrätt samt unionens övriga tullagstiftning, exempelvis om tullbefrielse och om tullens säkerställande av skyddet för immateriella rättigheter, kulturföremål, kontanter, narkotikaprekursorer och varor med dubbla användningsområden.
- Moldavien har visat att landet har tillräcklig administrativ och operativ kapacitet med höga standarder för integritet och prestationsförmåga inom tullförvaltningen, samt den infrastruktur som krävs vid landets centrala, regionala och lokala tullkontor för att genomföra och kontrollera efterlevnaden av sin tullagstiftning, effektivt kontrollera och övervaka gränsöverskridande förflyttningar och säkerställa kontinuerliga insatser för att bekämpa korruption inom tullsektorn.
- Moldavien har uppvisat tillräckliga framsteg i förberedelserna och utvecklingen av de digitala tullsystem som krävs för genomförandet av unionens tullkodex och unionens övriga tullagstiftning, genom utarbetande och antagande av en nationell it-strategi och genomförandeplan för tullen samt säkerställande av de budget- och personalresurser som krävs för att möjliggöra utveckling av dessa digitala tullsystem och deras interoperabilitet med EU:s digitala tullmiljö.

* *

Övervakningen av framstegen i anpassningen till och genomförandet av EU:s regelverk och relevanta europeiska standarder kommer att fortsätta under förhandlingarna. EU understryker att det kommer att ägna särskild uppmärksamhet åt att övervaka alla särskilda frågor som nämnts ovan i syfte att säkerställa Moldaviens administrativa kapacitet och dess förmåga att slutföra anpassningen av lagstiftningen på alla områden i detta kluster samt ytterligare framsteg i genomförandet och kontrollen av efterlevnaden. Särskild uppmärksamhet behöver ägnas åt kopplingarna mellan detta kluster och andra förhandlingskluster. En slutlig bedömning av hur Moldaviens lagstiftning överensstämmer med EU:s regelverk och relevanta europeiska standarder samt av landets genomförandeförmåga kan göras först i ett senare förhandlingsskede. Utöver all den information som EU kan begära inför förhandlingarna om detta kluster och som ska lämnas till konferensen, uppmanar EU Moldavien att regelbundet tillhandahålla associeringsrådet detaljerad skriftlig information om framstegen i genomförandet av EU:s regelverk.

Mot bakgrund av samtliga ovanstående överväganden kommer konferensen att behöva återkomma till detta kluster vid lämplig tidpunkt.

EU erinrar vidare om att EU:s regelverk kan komma att ändras mellan den 7 oktober 2026 och förhandlingarnas avslutande.
